

--	--	--	--	--	--

KU ES

--	--

Comharaidhean Uile

1260/407TEISTEANAS
NÀISEANTA
2009DICIADAIN, 27 CÈITEAN
9.00 M – 10.05 M**CRUINNEÒLAS
AN ÌRE CHOITCHEANN
Bun Ìre****Lìon na bogsaichean seo agus leugh na tha sgrìobhte gu h-ìosal.**

Làn ainm sgoile no colaiste

--

Baile

--

Ciad ainm (ean)

--

Sloinneadh

--

Latha breith

Là Mios Blìadhna Àireamh an oiléanaich

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

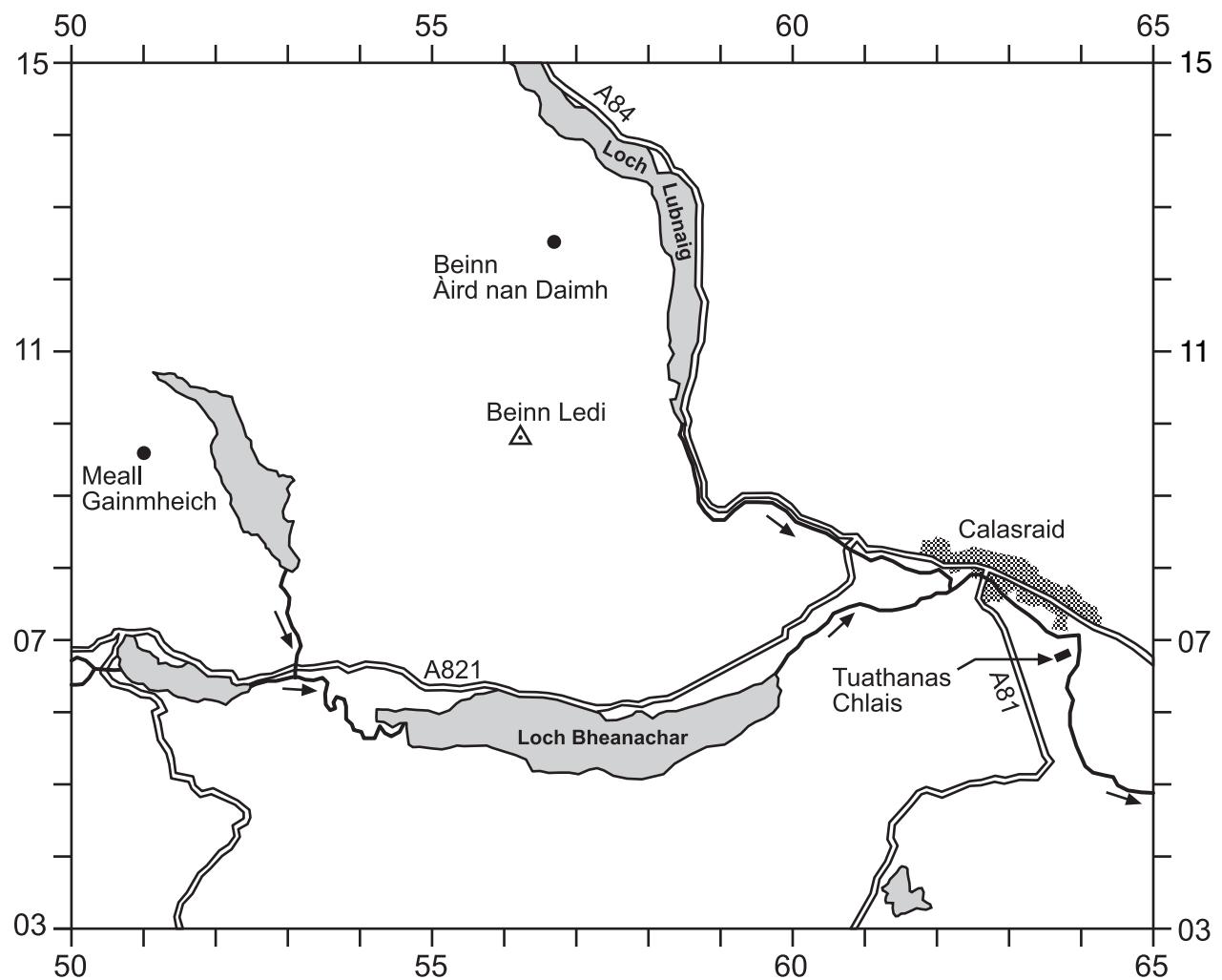
Àireamh an t-suidheachain

--

- 1 Leugh gach ceist gu lèir 's gu faiceallach mus freagair thu i.
- 2 Sgrìobh anns na rumannan ullaichte.
- 3 Far am bi bogsaichean mar seo ullaichte, cuir diog sa bhogsa ri taobh na freagairt a tha nad bheachd-sa ceart.
- 4 Feuch na ceistean uile.
- 5 Na leig seachad a' chùis a' chiad uair a thig stad ort: is dòcha gum bi thu comasach air ceistean a fhreagaир nas fhaide air adhart.
- 6 Gheibhear tuilleadh pàipeir bhon fhreiceadan, ma tha feum air.
- 7 Mus fàg thu rùm na deuchainne feumaidh tu an leabhar seo a thoirt don fhreiceadan. Mur dèan thu seo, tha thu ann an cunnart na comharaidhean gu lèir airson a' phàipeir seo a chall.

Ceist 1

Diagram Fiosa Q1A

Clàr

Tuineachadh

Loch

Rathad mòr/
Prìomh rathad

Abhainn

Ceist 1 (a' leantainn)

Tha a' cheist seo a' buntainn ris an Earrainn-Mhapa Tomhas Riaghaltais (Àir 1741/57) de cheàrnaidh Calasraid agus Diagram Fiosa Q1A air *duilleag a dhà*.

- (a) Maids na cèarnagan-cleithe a leanas ris na feartan fiosaigeach anns a' chlàr gu h-ìseal.

Tagh bho: 5811   5513   6107   5405

<i>Feart Fiosaigeach</i>	<i>Cèarnag-clèithe</i>
Sruth le eas	
Gleann air cumadh U le loch	
Abhainn a' ruith gu ruige loch	
Talamh iosal eadar dà abhainn	

3

- (b) Tha stèisean cumhachd dealan-uisge (SCD-U) ann an cèarnag-clèithe 5307.

Thoir seachad **dà** adhbhar a sheallas gur e deagh larach a than airson stèisean SCD-U.

Adhbhar 1 _____

Adhbhar 2 _____

2

- (c) Lorg na trì beantainnean X, Y agus Z air a' Mhapa Tomhas Riaghaltais.

X Meall Gainmheich (cèarnag-clèithe 5009)

Y Beinn Ledi (cèarnag-clèithe 5609)

Z Beinn Àird an Daimh (cèarnag-clèithe 5612)

Cuir na beantainnean an òrdugh a reìr meudach anns a' chlàr gu h-ìseal.

	<i>Litir</i>
As àirde	
↓	
As isle	

2

KU	ES

Comharaidhean

Ceist 1 (a' leantainn)

- (d) Thoir aon bhuannachd **agus** aon eas-bhuannachd de làrach Tuathanas Chlais an ceàrnag-clèithe 6306.

Buannachd _____

Eas-bhuannachd _____

2

- (e) Lorg Calasraid air Diagram Fiosa Q1A agus air an earrainn-mhapa.

Nad bheachd-sa, an e deagh làrach a th'ann an Calasraid airson tuineachadh?

Cuir diog (✓) ri do roghainn.

'S e Chan e

Thoir seachad adhbharan airson do fhreagairt.

Adhbhar 1 _____

Adhbhar 2 _____

2

- (f) Thoir seachad fiosrachadh bhon mhapa a sheallas gu bheil Calasraid na:

(i) Bhaile meadhan-shlighean _____

_____

(ii) Bhaile sheirbheislan _____

_____

2

KU	ES
	<i>Comharaidhean</i>
1	
2	
3	3
(h)	
Tagh an dà chunntas den làrach charabhan ann an ceàrnag-clèith 6406 a tha ceart	
Cuir diog (✓) ri do roghainn.	
Gu bheil e:	
faisg air prìomh rathad	☐
air mullach beinne	☐
faisg air abhainn	☐
ri taobh rèile.	☐ 2
[Tionndaidh an duilleag]	

Ceist 1 (a' leantainn)

- (g) Thoir seachad **trì** pìosan fiosrachaидh bhon mhapa a sheallas gu bheil an sgìre seo gu lèir taitneach do luchd turais.

1 _____

2 _____

3 _____

- (h) Tagh an **dà** chunntas den làrach charabhan ann an ceàrnag-clèith 6406 a tha ceart

Cuir diog (✓) ri do roghainn.

Gu bheil e:

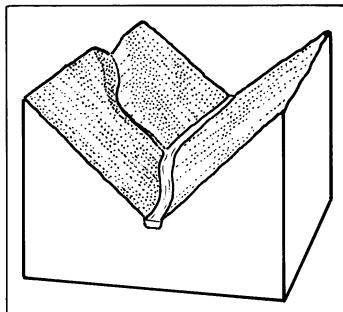
- faisg air prìomh rathad
- air mullach beinne
- faisg air abhainn
- ri taobh rèile. 2

KU	ES
----	----

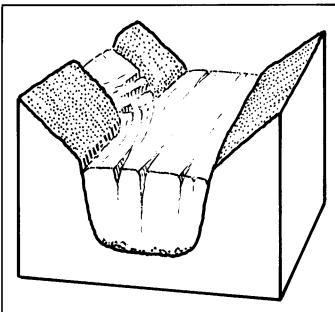
Comharraighean

Ceist 2

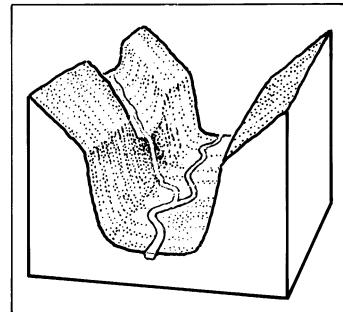
Diagram Fiosa Q2: Cruthachadh Gleann le Cumadh-U

A

B

C

Seall air Diagram Fiosa Q2.

Maids na diagraman ris na cunntasan anns a' chlàr gu h-ìseal. Sgrìobh an litir cheart A, B no C anns a' chlàr.

<i>Cunntas</i>	<i>Litir</i>
Eigh-shruth a' leaghadh, a' fagail leathaidean cas agus ùrlar rèidh	
Gleann le cumadh-V	
Eigh-shruth a' bleith a' ghlinne ga fhàgail nas doimhne agus nas fharsainge	

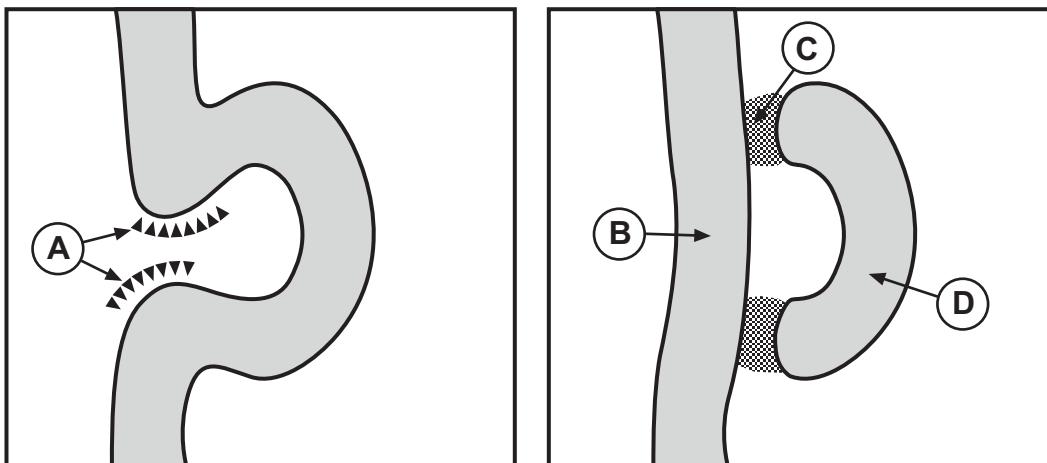
2

KU	ES

Comharraighean

Ceist 3

Diagram Fiosa Q3: Cruth-tìrean Aibhne

- (a) Seall air Diagram Fiosa Q3.

Maids na litrichean anns an diagram ris na feartan ceart anns a' chlàr gu h-ìseal.

Feart aibhne	Litir
Loch cruthaich	
Bleith aig amhach na lùib	
Tasgadh na h-aibhne	
Cursa ùr na h-aibhne	

3

- (b) Tha buidheann sgoilearan chruinneòlais ag iarraidh fiosrachadh a chruinneachadh mun abhainn.

Dè na doighean a chleachdadh iad airson fiosrachadh fhaighinn?

Cuir diog (✓) aig an **dà** fhreagairt a tha ceart.

Cunntas pailteas trafaig

Tomhas doimhneachd

Tomhas astar

Clàradh teothachd

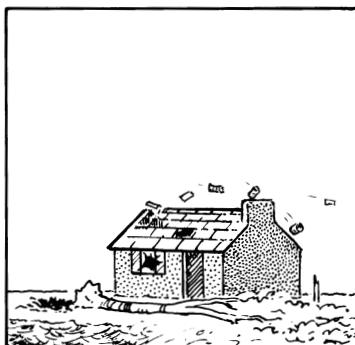
2

KU	ES

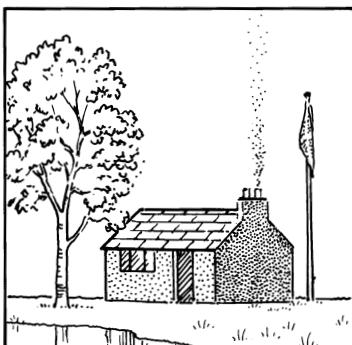
Comharraighean

Ceist 4

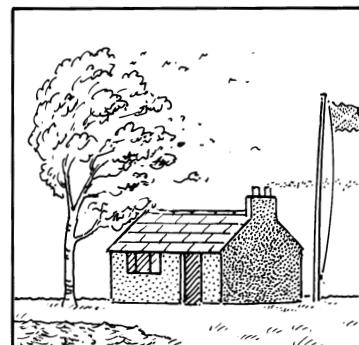
Diagram Fiosa Q4A: Buaidhean Neart na Gaoithe

A

B

C

- (a) Seall air Diagram Fiosa Q4A.

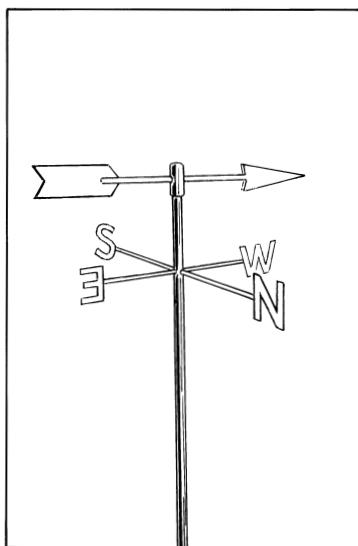
Maids na diagraman A, B agus C ris na cunntasan neart-gaoithe ceart anns a chlàr gu h-iseal.

<i>Cunntasan Neart-gaoithe</i>	<i>Litir</i>
Oiteag làidir	
Stoirm	
Fèath	

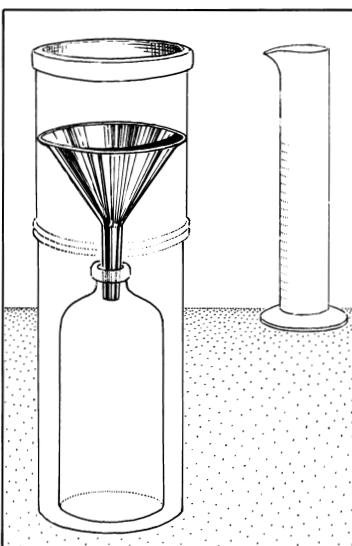
2

Ceist 4 (a' leantainn)

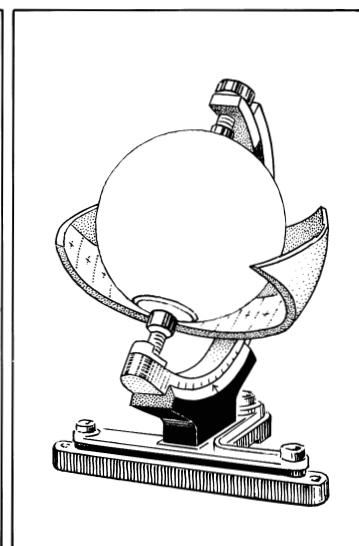
Diagram Fiosa Q4B: Tri Innealan Side

X

Y

Z

(b) Seall air Diagram Fiosa Q4B.

Aithnich na h-innealan side X, Y agus Z. Sgrìobh an litir cheart anns a' chlàr gu h-ìseal.

Inneal Side	Litir
Tomhas-uisge	
Coileach-gaoithe	
Tomhas-grèine	

2

[Tionndaidh an duilleag

Ceist 5

Diagram Fiosa Q5: Coinneamh-dealbhaidh Coille-Uisge Bhraisil

NA SGRÌOBH
ANNS NA
CUILBH SEO

KU	ES

Seall air Diagram Fiosa Q5 agus air an labhairt gu h-iseal.

Comharraighean

“Bithidh leasachadh coille-uisge na bhuanachd do mhuinntir Brasil.”

Neach Oifigeil Riaghaltais

A bheil thu ag aontachadh ri Neach Oifigeil Riaghaltais?

Cuir diog (✓) ri do roghainn.

Tha Chan eil

Thoir **dà** adhbhar airson do fhreagairt.

Adhbhar 1 _____

Adhbhar 2 _____

2

KU	ES
----	----

Comharraighean

Ceist 6

Diagram Fiosa Q6: Diofar deilbh-chunntais de Sòn Bhailtean Mòra

A	Togalaichean àrda, stèisean rèile agus bùthan mòra
B	Teanamantan le sràidean cumadh griodalach
C	Taighean leth-dhealaichte le gàrraidhean

Seall air Diagram Fiosa Q6.

Maids gach litir ris an sòn cheart anns a' chlàr gu h-iseal

<i>Sòn</i>	<i>Litir</i>
Taighean a chaidh an togail anns an 19mh linn	
Taighean a chaidh an togail anns an 20mh linn	
Priomh Sgìre Gnothachais	

2

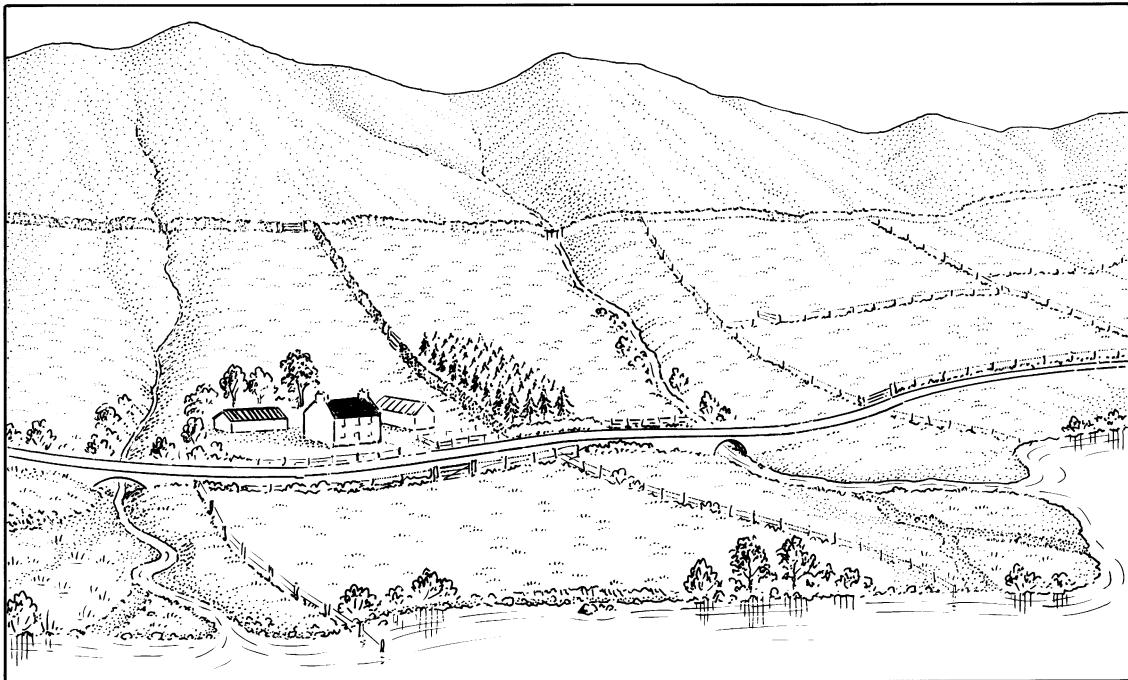
[Tionndaidh an duilleag

KU	ES
----	----

Comharaidhean

Ceist 7

Diagram Fiosa Q7: Cruth-tìre tuathanachais air A' Ghàidhealtachd

Seall air Diagram Fiosa Q7.

Dè an seòrsa tuathanachas as freagraiche airson na sgìre seo?

Cuir diog (✓) ri do roghainn.

Tuathanas measgaichte Tuathan chaorach Tuathan àitich

Thoir **dà** adhbhar airson do fhreagairt.

Adhbhar 1 _____

Adhbhar 2 _____

2

KU	ES
----	----

Comharaidhean

Ceist 8

- (a) Tagh **na dhà** de na factairean a leanas as cudomaiche airson suidheachadh pairc-saidheans.

Cuir diog (✓) ri do **dhà** roghainn.

Faisg air oilthigh

Deàgh dhòighean còmhdhail

Faisg air mèinn-guail

Faisg air stèisean dealain

2

Diagram Fiosa Q8: Seorsa Bathar a thathar a' dèanamh ann am Factaireadhean

<i>Seorsa Bathar</i>	<i>Mach às a' cheud</i>
Innealan saidheansach	40
Bathar bog computair	30
Drugaichean medigeach	20
Eile	10

- (b) Seall air Diagram Fiosa Q8.

Tagh **dà** dhòigh obrach às an liosta gu h-i seal a ghabhas an cleachdadh gus am fiosrachadh an Diagram Fiosa Q8 a nochdadh.

Cuir diog (✓) ri **dà** roghainn.

Graf Bann

Graf Loidhne

Graf Sgaoilte

Graf Cearcaill

2

[Tionndaidh an duilleag

Ceist 9

Diagram Fiosa Q9: Gleann anns A' Ghàidhealtachd

Seall air Diagram Fiosa Q9.

Thatthar a' dealbhadh taighean luchd-turais a thogail ann an Cèarnaидh X.

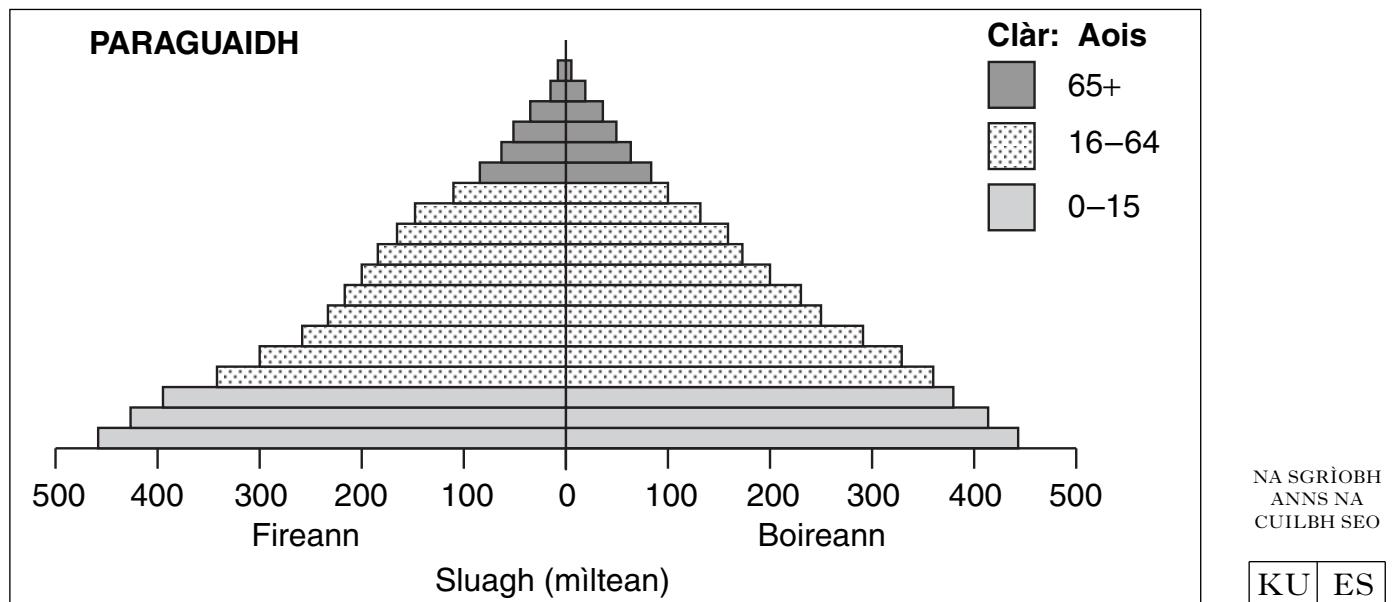
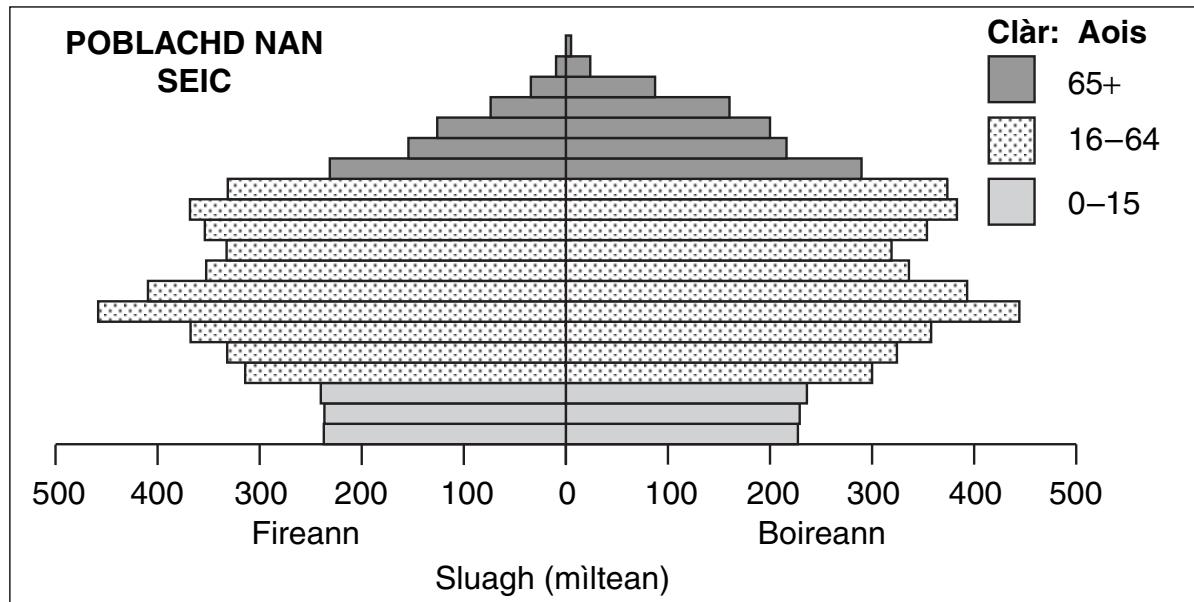
Thoir seachad **aon** bhuanachd agus **aon** eas-bhuanachd airson na taighean seo a thogail.

Buannachd _____
_____

Eas-bhuanachd _____
_____

Ceist 10

Diagram Fiosa Q10A: Pioramaidean Sluaigh

(a) Seall air Diagram Fiosa Q10A.

Cuir diog (✓) aig an dà aithris a tha ceart às na leanas.

Tha barrachd òigridh am Paraguaidh

Tha reat-bhreithean nas àirde ann am Poblachd nan Seic

Tha barrachd sheann daoine ann am Poblachd nan Seic

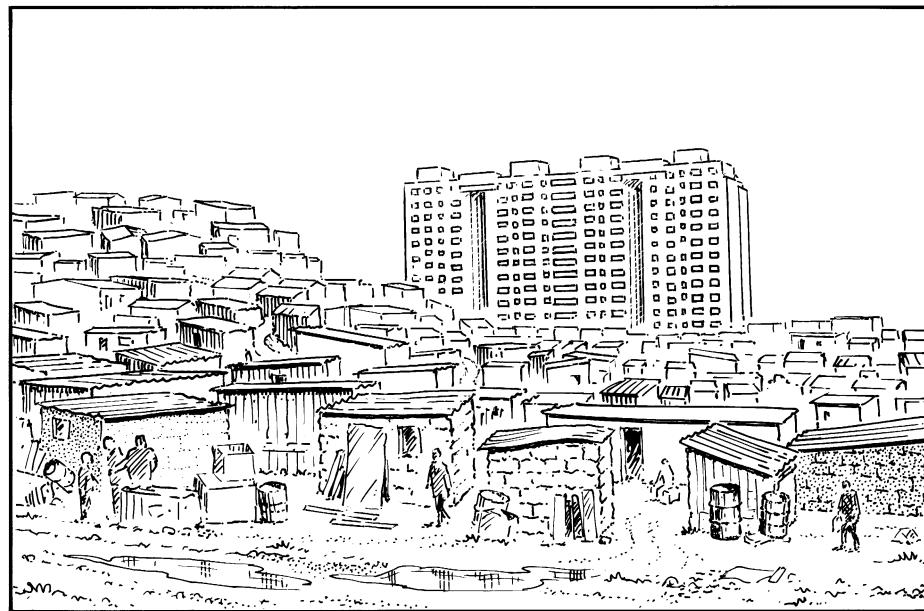
Chan eil àireamh-sluaigh Pharaguaidh ag atharrachadh

2

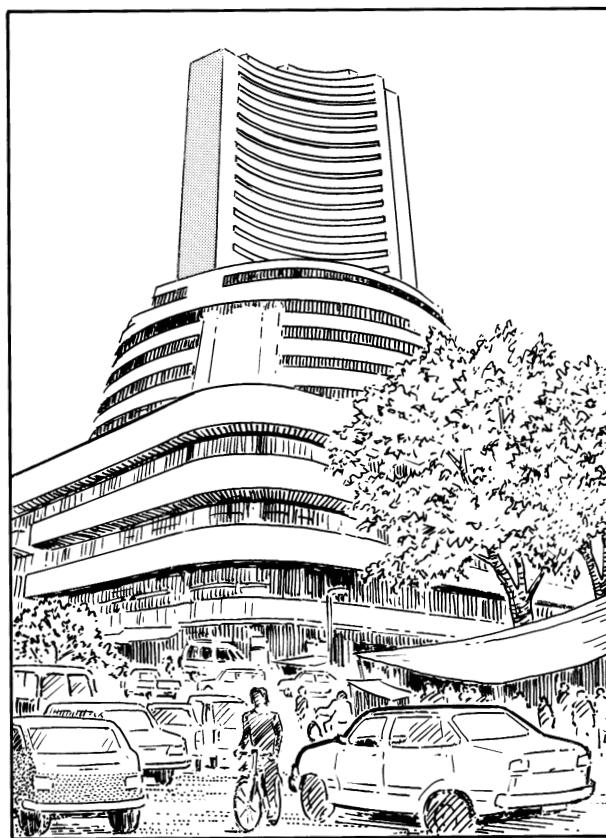
[Tionndaidh an duilleag

Ceist 10 (a' leantainn)

Diagram Fiosa Q10B: Baile-bhordan ann am Mhumbai (Na h-Innseachean)

Diagram Fiosa Q10C: Meadhan Baile Mhumbai

KU	ES
<i>Comharraighean</i>	

Ceist 10 (a' leantainn)

(b) Seall air Diagraman Fiosa Q10B agus Q10C de Mhumbai.

Tha na mìltean a' gluasad às a dùthaich gu baile Mhumbai gach seachdainn 's iad an dòchas am beatha aleasachadh.

A bheil thu a' smaointinn gum bi am beatha air a leasachadh?

Cuir diog (✓) ri do roghainn.

Tha

Chan eil

Thoir seachad **dà** adhbhar airson do fhreagairt.

Adhbhar 1 _____

_____

Adhbhar 2 _____

_____

2

[Tionndaidh an duilleag

Comharraidhean

Ceist 11

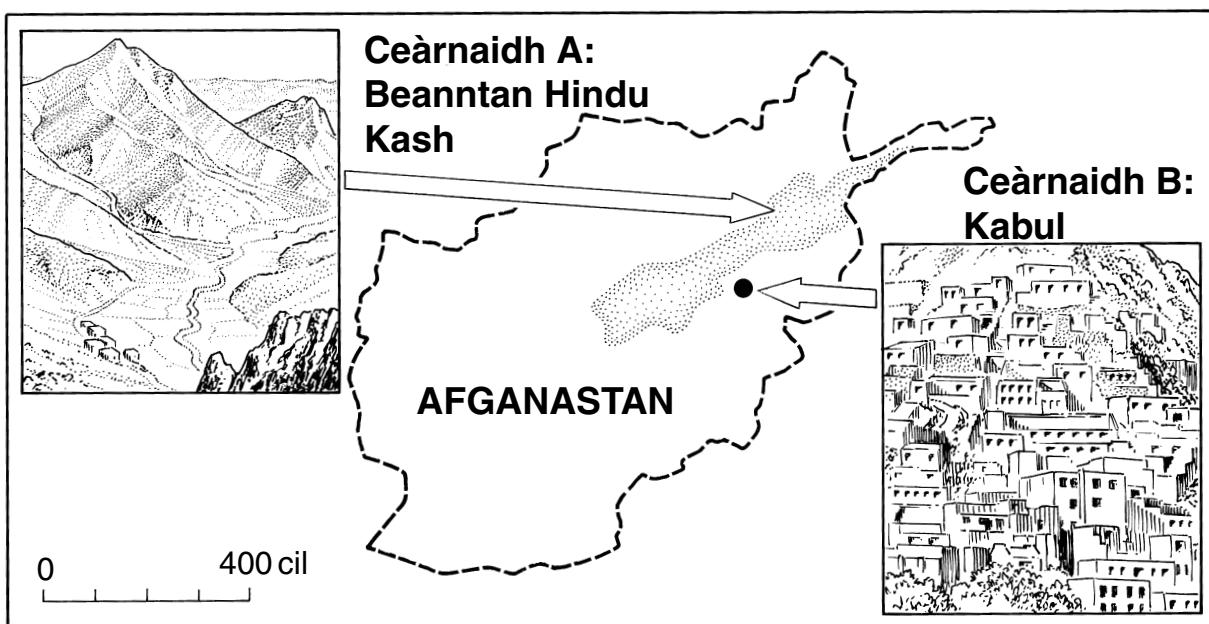
- (a) Thoir seachad dà phios fiosrachaидh a thathar a' cruinneachadh le cunntas àireamh sluaigh.

1 _____

2 _____

2

Diagram Fiosa Q11: Dà Sgìre de Afganastan

- (b) Seall air Diagram Fiosa Q11.

Dè an ceàrnaidh, A neo B, far am bu duilge cunntas àireamh sluaigh a dhèanamh?

Cuir diog (✓) ri do roghainn.

Ceàrnaidh A Ceàrnaidh B

Thoir **dà** adhbhar airson do fhreagairt.

Adhbhar 1 _____

_____

Adhbhar 2 _____

2

KU	ES
----	----

Comharraighean

Ceist 12

Diagram Fiosa Q12A: Diofar eadar Iapan agus Sudan

	<i>Sudan</i>	<i>Iapan</i>
Tuarastal gach neach (US \$)	350	33 500
Reat-bhreithean (gach 1000)	33	9
Fòn (gach 100 people)	1	60

(a) Seall air Diagram Fiosa Q12A.

(i) Dè an dùthaich as beartaiche (ie nas leasaichte gu h-eaconamach)?

Cuir diog (✓) ri do roghainn.

Sudan Iapan

1

(ii) Thoir adhbhar airson do roghainn.

1

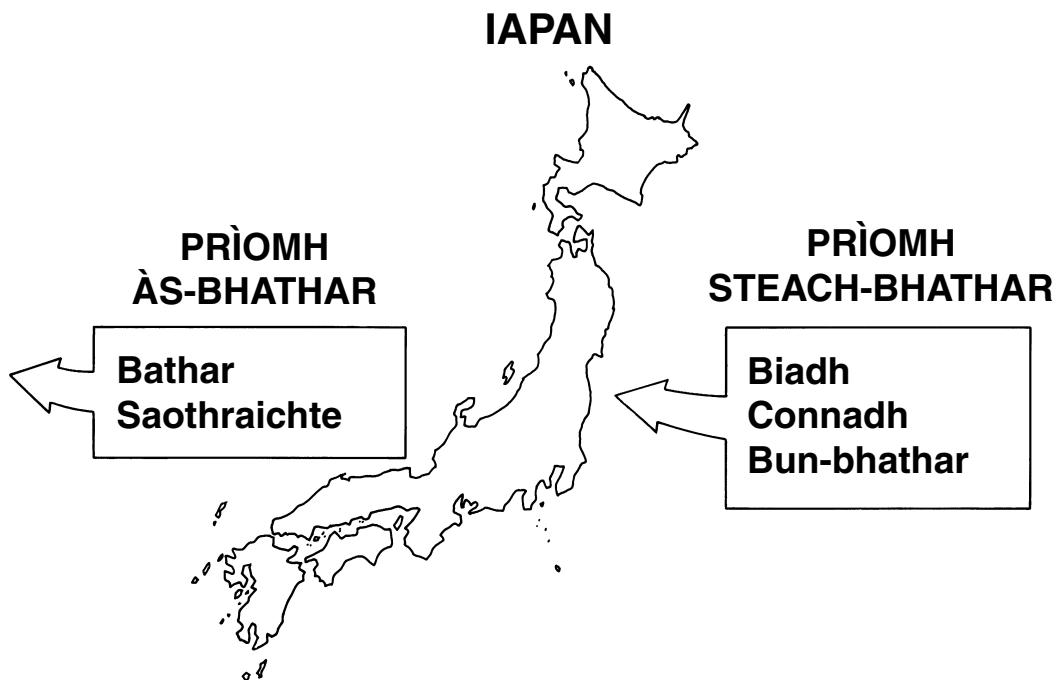
[Tionndaidh an duilleag

KU	ES
----	----

Comharraighean

Ceist 12 (a' leantainn)

Diagram Fiosa Q12B: Steach-Bhathar agus Às-Bhathar Iapan

(b) Seall air Diagram Fiosa Q12B.

Cuir gach cuspair a leanas anns an àite cheart anns a' chlàr gu h-iseal.

Clach-iarainn   Càraichean   Camarathan   Òla

Às-Bhathar Iapan	Steach-Bhathar Iapan

3

KU	ES
----	----

Comharraighean

Ceist 12 (a' leantainn)

Diagram Fiosa Q12C: Cunntas de Dhòigh-malairt Iapan

“Bithidh Iapan a’ faighinn tòrr bun-bhathar mar steach-bhathar agus a’ cur a-mach bathar saothraichte mar às-bhathar.”

- (c) Seall air Diagram Fiosa Q12C.

Tagh an **dà** aithris a tha **fior** mu Iapan?

Cuir diog (**✓**) ri do roghainn.

Tha Iapan gann de bhun-bhathar	
Tha luach steach-bhathar nas mothà na às-bhathar	
’S e càraichean priomh steach-bhathar Iapan	
Tha iomadh gnìomhachas saothraichte ann an Iapan	

2

[Tionndaidh an duilleag

KU	ES
----	----

Comharraighean

Ceist 13

Diagram Fiosa Q13A: Seòrsa Cobhair

A	Cobhair bho aon dùthaich
B	Cobhair bho charthannachd
C	Cobhair bho thòrr dhùthchannan

(a) Seall air Diagram Fiosa Q13A.

Maids an seòrsa cobhair anns a' chlàr ris an litir cheart, A, B neo C.

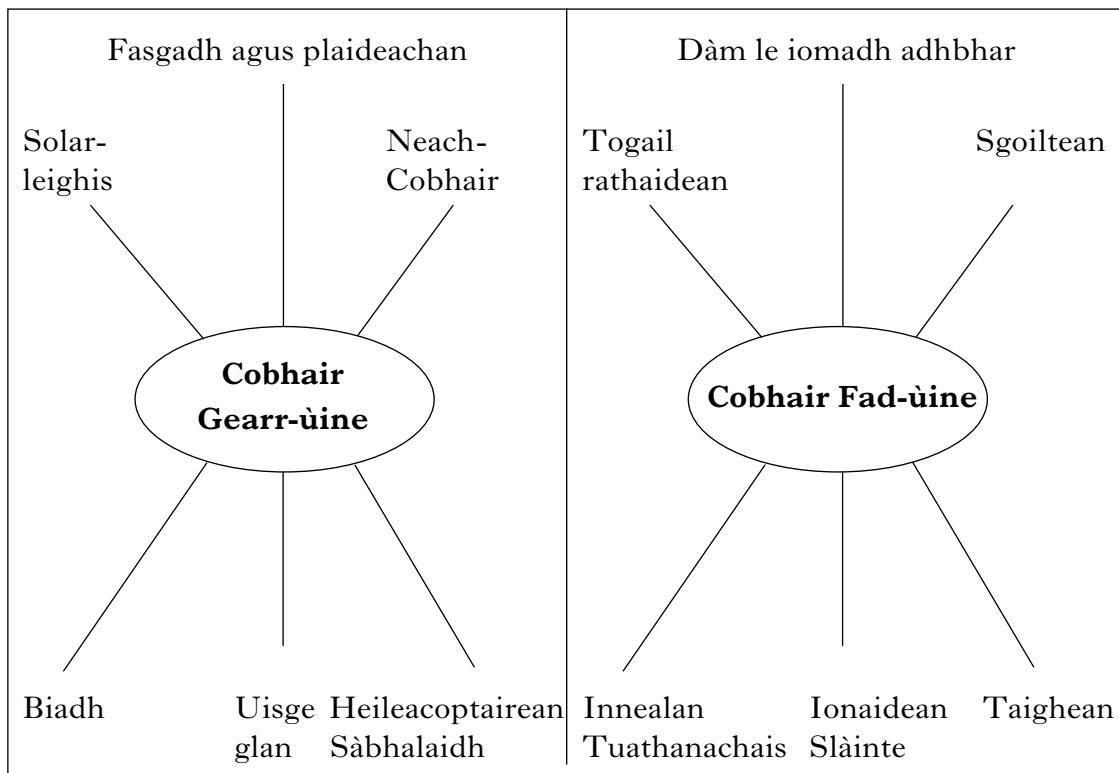
<i>Sèorsa Cobhair</i>	<i>Litir</i>
Cobhair soar-thoileach	
Cobhair dà-thaobhach	
Cobhair iomadh-thaobhach	

2

Comharraighean

Ceist 13 (a' leantainn)

Diagram Fiosa Q13B: Cobhair Gearr-ùine agus Cobhair Fad-ùine

Seall air Diagram Fiosa Q13B.

- (b) 'S e cobhair gearr-ùine an cobhair as fheàrr a chleachdadadh às dèidh mòr-thubaist."

A bheil thu ag aontachadh ris an aithris seo?

Cuir diog (✓) ri do roghainn.

Tha

Chaneil

Thoir seachad adhbharan airson do roghainn.

Adhbharan _____
 _____
 _____
 _____

[DUILLEAG FHALAMH]